

Državni izpitni center

M 1 9 2 5 0 1 2 3

JESENSKI IZPITNI ROK

GEOGRAFIJA

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Sobota, 31. avgust 2019

SPLOŠNA MATURA

Moderirana različica

UVODNA NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Zunanji ocenjevalec mora smiselno slediti navodilom za ocenjevanje, v katerih so zapisane moderirane rešitve za posamezen izpitni komplet.

Če kandidat poleg pravilne ugotovitve napiše še izključujočo, nepravilno trditev, se rešitev ovrednoti z 0 točkami.

Nejasne in nečitljive rešitve ter nejasni kandidatovi popravki se ovrednotijo z 0 točkami.

Če v navodilu piše, da naj se pravilna rešitev podčrta ali obkroži, se pri vrednotenju upošteva tudi druga vrsta njene oznake.

Slovenska zemljepisna imena in geografski pojmi morajo biti v celoti poimenovani pravilno.

Pri tujih poimenovanjih naselbinskih in nenaselbinskih zemljepisnih imenih se dopušča zamenjava ali izpustitev ene črke.

Pri vprašanjih višje ravni (pojasnite, analizirajte, ovrednotite) so v rešitvah navedeni le elementi. Za pravilno rešitev se upošteva, če kandidat uporabi vsaj en element v smiselni besedni zvezi.

IZPITNA POLA 1**Obča geografija – Regionalna geografija sveta in Evrope****Obča**

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1	1	ena od: ♦ denudacija / ploskovno odnašanje preperine ♦ podor ♦ usad ♦ zemeljski plaz ♦ soliflukcija	
	1	ena od: ♦ preperevanje / kemično preperevanje / mehansko preperevanje / biološko preperevanje	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2	2	♦ 1 ♦ 2 ♦ 1 ♦ 1	Za štiri pravilne rešitve 2 točki, za tri ali dve 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3	1	♦ DA	
	1	♦ NE	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4	2	♦ Balvani / skalni bloki / skale so se odkrušili / odlomili v gorah, nato jih je ledenik odložil v dolinah / ravninah.	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5	2	ena od: ♦ Zaradi velikega števila ur sončnega obsevanja / majhnega števila oblačnih dni je velika možnost izkoriščanja sončne energije (fotovoltaika). ♦ Zaradi neporaščenosti, uravnanege reliefa / temperaturnih razlik lahko veter doseže velike hitrosti, zato lahko v taki pokrajini izkoriščajo moč vetra.	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.

Svet 1

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
6	1	♦ Misisipi / Mississippi	
	1	♦ deltasti tip / delta	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
7	1	pozitivna posledica, ena od: ♦ več električne energije ♦ povečana oskrba z električno energijo ♦ zmanjšana uporaba premoga ♦ manj izpustov toplogrednih plinov ♦ manj poplav v spodnjem toku reke ♦ povečan promet po nekaterih delih reke ♦ boljša infrastruktura ♦ večji gospodarski razvoj območij ob Jezu / ob hidroelektrarni ♦ več delovnih mest	
	1	negativna posledica, ena od: ♦ poplavljen kmetijska zemlja / arheološka najdišča / vasi / mesta ♦ izseljevanje prebivalstva ♦ možnost proženja zemeljskih plazov ♦ slabše rodovitna prst / reka ne naplavlja rodovitnega blata ♦ ogrožanje rastlinskih in živalskih vrst ♦ povečana nevarnost potresov ♦ zmanjšan ulov rib	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
8	1	♦ Perujski	
	1	♦ Agulhaški	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
9	2	ena od: ♦ Zaradi strmega reliefa reka ni plovna v svojem celotnem toku. ♦ Zaradi strmega reliefa / pragov na robu celine je reka plovna od obale do brzic / na posameznih delih v notranjosti. ♦ Plovnost reke ovirajo brzice in slapovi. ♦ Zaradi uravnane reliefa je reka plovna v večjem delu notranjosti. ♦ Zaradi razgibanega reliefa kombinirajo železniški in vodni promet.	Za pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
10	2	<p>ena od:</p> <ul style="list-style-type: none">♦ Zaradi pomanjkanja padavin / suhega (polsuhega) podnebja ni stalno tekočih voda / ni oblikovanega povodja / se reke izlivajo v jezera v notranjosti / je območje endoreično / je območje brez odtoka v morje.♦ Zaradi pomanjkanja padavin / suhega (polsuhega) podnebja ni tekočih voda / je območje areično.♦ Ker se reke ne izlivajo v morje ali ocean, ni del nobenega povodja.♦ Ker reke nimajo dovolj vode, se izlivajo v jezera v notranjosti.♦ Zaradi zaprtosti med gorami / celinske lege je manjša količina padavin / suho in polsuho podnebje in reke nimajo dovolj vode, da bi dosegle ocean / se izlivajo v jezera v notranjosti.	Za pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.

Svet 2

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
11	1	♦ DA	
	1	♦ NE	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
12	1	♦ srednja Azija	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
13	1	♦ C	
	1	ena od: ♦ bližina večjih mest / trga ♦ velika gostota poselitve ♦ območje prvotne naselitve evropskih priseljencev ♦ gosto prometno omrežje	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
14	1	slika 2: ♦ sladkorni trst	
	1	slika 3: ♦ pšenica	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
15	1	ena od: ♦ samooskrbno poljedelstvo ♦ samooskrbno kmetijstvo ♦ ekstenzivno poljedelstvo ♦ (pol)nomadska živinoreja ♦ namakalno poljedelstvo ♦ tržno / plantažno kmetijstvo	
	2	ena od: ♦ Širjenje obdelovalnih površin / gojenje na sušne razmere manj prilagojenih kulturnih rastlin / pretirano krčenje rastlinstva / (pre)kratko mirovanje zemljišč izčrpava prst. ♦ Namakanje povzroča zaslanjevanje prsti. ♦ Čezmerna paša / odstranjevanje rastlinske odeje izpostavlja prst (vodni, vetrni) eroziji.	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.
Skupaj	3		

Evropa 1

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
16	1	♦ C	
	1	♦ pretežno jasno	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
17	1	♦ klimogram 1	
	1	ena od: ♦ kontinentalno (podnebje) ♦ celinsko (podnebje) ♦ kontinentalno vlažno (podnebje) ♦ celinsko vlažno (podnebje)	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
18	1	♦ Španija	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
19	1	♦ Moskva	

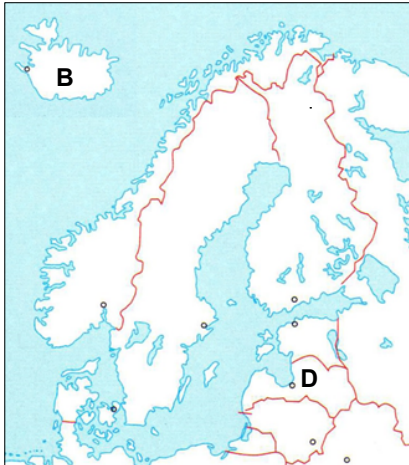
Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
20	2	ena od: ♦ Ker Bergen leži ob morju (oceanu) / obliva topel morski tok / obliva Severnoatlantski tok, so letne temperaturne amplitude manjše. ♦ Ker Severnoatlantski tok / morje poleti ohlaja / pozimi segreva ozračje, ima Bergen manjšo temperaturno amplitudo. ♦ Ker Petrozavodsk leži v notranjosti celine, so letne temperaturne amplitude večje. ♦ Ker se kontinent poleti močno segreje / pozimi bolj ohladi, je letna temperaturna amplituda Petrozavodska večja.	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
21	2	ena od: ♦ Zaradi poletne vročine / suše / intenzivnega izhlapevanja se listi preobrazijo v trne / debelejšje / usnjate / povoščene liste. ♦ Zaradi pomanjkanja padavin rastline poženejo dolge korenine (za črpanje vode iz tal). ♦ Zaradi nizke količine padavin rastline razvijejo odporna semena. ♦ Dlake na listih rastlin odbijajo svetlobo / ultravijolične žarke, ter s tem hladijo liste / zmanjšajo izhlapevanje / varujejo rastlino pred ožigi. ♦ Zaradi pomanjkanja vode rastline preidejo v stanje mirovanja / kopičijo vodo v steblih ...	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.

Evropa 2

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
22	1	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ število prebivalcev na km² ♦ št. ljudi/km² ♦ št. preb./km² ♦ preb./km² ♦ prebivalci na kvadratni kilometer ... 	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
23	1	naravnogeografski vzrok, ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ rečna dolina ♦ lega v kotlini ♦ lega ob Renu / reki ♦ celinsko (vlažno) podnebje / prehodno podnebje ♦ naravna bogastva / rudna bogastva 	
	1	družbenogeografski vzrok, ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ priseljevanje ♦ zgodnja industrializacija ♦ razvita industrija ♦ dobra prometna povezanost ♦ plovba po Renu / reki ♦ dobra gospodarska razvitost ♦ možnost zaposlitve / delovna mesta 	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
24	2	♦ 	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
25	1	ena od: ♦ samostojna država / samostojnost / neodvisnost / odcepitev (od Španije) ♦ večja avtonomija	
	1	ena od: ♦ teroristični napadi ♦ atentati / napadi na politike ♦ nasilje	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
26	3	ena od: ♦ V Nemčijo se je po 2. svetovni vojni priselilo veliko ekonomskih migrantov iz Jugovzhodne Evrope, v zadnjem obdobju pa veliko beguncev iz Azije / Afrike / konfliktnih območij. ♦ V obdobju po 2. svetovni vojni so se ekonomski migranti selili iz gospodarsko manj razvitih delov Jugovzhodne Evrope v Nemčijo. Zaradi nemirov v Jugozahodni Aziji so se jim v zadnjem času pridružili še begunci. ♦ Nemčija je zaradi hitrega gospodarskega razvoja in dobre gospodarske razvitosti privabljala veliko ekonomskih migrantov. V zadnjem obdobju se v Nemčijo seli veliko beguncev. Ena najpomembnejših poti beguncev je potekala prek Jugovzhodne Evrope. ♦ Jugovzhodna Evropa je gospodarsko slabše razvito in politično nemirno območje. Zaradi tega jo je zapustilo veliko ekonomskih migrantov, v času vojn ob razpadu Jugoslavije pa so se jim pridružili še begunci. Glavna država priseljevanja je bila Nemčija ...	Za smiselno uporabljene štiri pojme 3 točke, za tri 2 točki, za dva 1 točka.

Skupno število točk IP 1: 50

IZPITNA POLA 2**Obča geografija – Geografija Slovenije****Obča**

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1	1	♦ železniški (promet)	
	1	ena od: ♦ vodni (promet) ♦ rečni (promet) ♦ morski (promet) ♦ pomorski (promet)	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2	2	dve od: ♦ betonska džungla ♦ veliko turistov / gneča na plaži ♦ visoke stavbe / bloki / hoteli ♦ odsotnost naravnega rastlinstva ♦ odsotnost tradicionalne arhitekture ♦ spremenjena obala	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3	1	sprememba v prometni infrastrukturi, ena od: ♦ več cest ♦ zgrajena nova avtocesta ♦ gostejše / kakovostnejše prometno omrežje	
	1	okoljska posledica, ena od: ♦ povečan hrup ♦ povečano onesnaževanje zraka / prsti / vode ♦ povečano svetlobno onesnaževanje ♦ težja prehodnost za divje živali	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4	2	ena od: ♦ Ker je v Italiji / Evropi standard višji, ljudje več denarja namenjajo turizmu / potovanjem. ♦ Zaradi politične stabilnosti je v Italiji več turistov. ♦ Ker je Italija bolj turistično prepoznavna / lažje prometno dostopna / dobro turistično promovirana, je obiskanost države večja. ♦ Ker imajo razvito (raznoliko) turistično ponudbo / infrastrukturo, privabijo večje število turistov.	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka. Upoštevamo tudi rešitve, ki pojasnjujejo nizek turistični prihodek Pakistana.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5	2	ena od: <ul style="list-style-type: none">♦ Za povečanje števila turistov naj se v prihodnosti več vlaga v promocijo / oglaševanje.♦ Za boljšo dostopnost naj se zgradi prometna infrastruktura / markirajo pohodne poti / uredijo pešpoti / organizirajo prevoze do vznožja gora.♦ Za povečanje namestitvenih kapacitet naj domačine spodbudijo k ponudbi sob / prestrukturiranju (preoblikovanju) kmetij v turistične kmetije / naj se financira izgradnja planinskih koč / hotelov.♦ Za izboljšanje standarda domačinov naj se jih v prihodnosti spodbudijo k prodaji domačih pridelkov / izdelkov.♦ Za ohranitev (tradicionalne) podobe vasi naj se v prihodnosti sprejmejo arhitekturni akti / pravila gradnje.♦ Za povečanje / izboljšanje ponudbe pohodništva naj se izobrazijo (gorski) vodniki / uredijo pohodne poti ...	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.

Slovenija 1

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
6	1	ena od: ♦ termalni (pas) ♦ topli (pas)	
	1	ena od: ♦ višje (povprečne) temperature ♦ višje (povprečne) minimalne temperature ♦ manj izrazit temperaturni obrat ♦ manjša možnost pozeb	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
7	1	♦ slana	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
8	1	♦ listnati gozdovi	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
9	1	♦ žled / žledolom / požled	
	1	ena od: ♦ večja erozija prsti ♦ hitrejši odtok vode ♦ zmanjšane vodne rezerve v tleh ♦ manjše čiščenje / filtriranje zraka ♦ manjša proizvodnja kisika ♦ manjša zaščita pred hrupom ♦ manjša zaščita pred vetrom / večja vetrovnost ♦ oviran pretok vodotokov ♦ zemeljski plazovi ♦ močnejši denudacijski procesi	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
10	1	♦ A	
	1	♦ B	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
11	1	♦ slika 2	
	1	ena od: ♦ vlažna / mokrotna / močvirnata prst ♦ (debel) glineni horizont ♦ glinasta tekstura ♦ zbita prst ♦ slaba preperelost organskih snovi ♦ tanek humusni horizont ♦ manj humusa	
Skupaj	2		

Slovenija 2

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
12	1	ena od: ♦ Jedrska elektrarna Krško / JEK ♦ jedrska elektrarna ♦ nuklearna elektrarna / nuklearka	
	1	♦ Sava	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
13	2	dve od: ♦ ni obnovljiv vir / ga bo zmanjkalo / majhne zaloge ♦ drago pridobivanje (izkopavanje) / visoka cena ♦ nizka kalorična vrednost ♦ ugrezanje površja ♦ skladiščenje pepela ♦ grezanje površja	Upoštevamo tudi rešitve, ki opisujejo prednosti drugih energijskih virov.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
14	1	♦ C	
	1	♦ E	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
15	1	♦ C	Za popolno pojasnitev 1 točka, za samo opis 0 točk.
	1	ena od: ♦ Število zaposlenih v industriji je še naprej upadalo / stagniralo zaradi tehnološkega napredka / močnejšega zaposlovanja v terciarnih (kvartarnih) dejavnostih. ♦ Število zaposlenih v industriji je upadalo zaradi gospodarske krize (po letu 2008) / propadanja podjetij. ♦ Število zaposlenih v industriji je upadalo / stagniralo zaradi večje produktivnosti. ♦ Število zaposlenih v industriji se je ponovno povečalo zaradi tujih vlaganj / zaradi razvoja industrije visoke tehnologije ...	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
16	2	ena od: ♦ Zaradi razpršenosti industrije se je povečalo onesnaževanje. ♦ Zaradi političnih odločitev o namestitvi industrije so industrijski obrati pogosto poslovali z izgubo. ♦ Zaradi nameščanja industrijskih obratov v manjših krajih ali na podeželju je primanjkovalo ustrezno kvalificirane delovne sile. ♦ Zaradi večje oddaljenosti so se povečali stroški prevoza / prometni pritiski (na okolje). ♦ Zaradi lažje dostopnosti do delovnih mest se je povečala deagrarizacija.	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.

Slovenija – pokrajine 1

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
17	1	♦ Moravske Toplice (Moravci)	
	1	♦ Čatež ob Savi	
Skupaj	2		

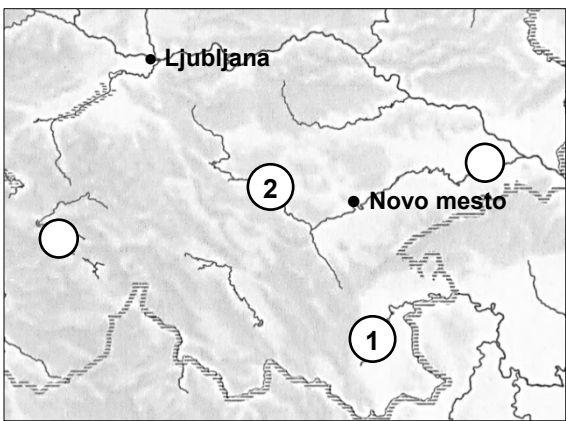
Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
18	1	ena od: ♦ (intenzivno) kmetijstvo / poljedelstvo ♦ pretirano gnojenje / umetna gnojila ♦ fitofarmacevtska sredstva / pesticidi / herbicidi / insekticidi / fungicidi / sredstva za varstvo rastlin	
	1	ena od: ♦ (dolgo) obcestno (naselje / vas) ♦ sklenjeno naselje	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
19	1	♦ Vzhodna Krška kotlina	
	1	♦ Haloze	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
20	1	♦ C	
	1	ena od: ♦ nameščanje industrijskih obratov tudi v manjša središča ♦ težnja države po enakomernem gospodarskem razvoju / po razvoju obrobni območij ♦ zaposlitev nekvalificirane (ženske) delovne sile ♦ ohranjanje poselitve	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
21	1	♦ V	
	1	ena od: ♦ Zaradi razvoja industrije / turizma / storitvenih dejavnosti bo večja možnost zaposlovanja / možnost priseljevanja ljudi. ♦ Zaradi razvoja industrije / turizma / storitvenih dejavnosti bo več mladih, izobraženih ljudi ostalo v regiji / se bo izboljšala izobrazbena / starostna / ekonomska / zaposlitvena struktura prebivalcev. ♦ Več mladih v regiji prispeva k manjšemu upadu naravnega prirastka. ♦ Zaradi lažje dostopnosti do delovnih mest se je povečala dnevna migracija.	Za popolno pojasnitev 1 točka, za samo opis 0 točk.
Skupaj	2		

Slovenija – pokrajine 2

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
22	2	♦ 	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
23	2	♦ Dolenjskem (podolju) ♦ Ilirika ♦ Gorjanci	Za tri pravilne rešitve 2 točki, za dve ali eno 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
24	1	♦ siga	
	1	♦ nalaganje / izločanje / akumulacija apnenca	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
25	1	♦ B	
	1	♦ C	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
26	2	ena od: ♦ Zaradi trdih kamnin je voda težko dostopna / dosegljiva. ♦ Zaradi prepustnih kamnin / apnenca je voda globoko v notranjosti. ♦ Ker je (skalna) voda globoko v notranjosti, je težko dosegljiva. ♦ Voda prihaja na površje na območjih blizu stika vododržnih / apnenca in vodoprepustnih kamnin, kjer jo lahko izkoristijo za vodovod. ♦ Skalna voda priteka na površje skozi redke kraške izvire.	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.

Skupno število točk IP 2: 50